

Питання і відповіді про службу захисту дітей Норвегії (barnevern)

Як працює служба захисту дітей Норвегії і яку від неї можна отримати допомогу?

Служба захисту дітей — це мережа безпеки для дітей і молоді, які з різних причин не отримують достатньо опіки і турботи та захисту від своїх батьків або самі переживають виклики і складнощі (вживання алкоголю чи наркотиків, злочинність тощо). Кожен може переживати складну життєву ситуацію в той чи інший період життя. І тоді є потреба отримати допомогу і підтримку для збереження прав і потреб своїх дітей. У таких випадках, служба захисту дітей несе відповідальність за надання допомоги сім'ям, якщо вони цього бажають. Працівники служби захисту дітей мають освіту і підготовку з допомоги дітям і сім'ям і вони співпрацюють з іншими інстанціями муніципалітету з надання вірної допомоги.

Близько 50 000 дітей та молоді отримали допомогу від служби захисту дітей у 2021 р. Допомога може надаватися у формі різноманітних заходів, як скажімо порад і консультацій, асистента з дозвілля, місця у дитсадку або сім'ї для відвідування.

Мета допоміжних заходів — посприяти позитивним змінам для дитини або сім'ї. Більшість допоміжних заходів служба захисту дітей надає вдома тим, кому вони покликані допомогти. Допоміжні заходи повинні долучатися до підвищення батьківської компетенції, компенсації пробілів в опіці і піклуванні та до розвантаження батьків.

Як організована служба захисту дітей?

Муніципальні відділення служби захисту дітей мають безпосередній контакт з дитиною і сім'єю і надають дітям необхідну допомогу і піклування, коли в цьому є потреба.

На загально-державному рівні служба захисту дітей несе зокрема відповідальність за заклади служби і за допомогу муніципалітетам у пошуку прийомних сімей.

Чи може служба захисту дітей забрати мою дитину?

Служба захисту дітей покликана насамперед допомагати дитині і батькам, однак вона відповідає також за дитину у випадках, коли допомога сім'ї не полегшує ситуацію дитини вдома. В такому випадку необхідно буде перемістити дитину в прийомну сім'ю або заклад на коротший або довший час. Це може відбуватися за згоди батьків або без їхньої згоди. У разі, якщо батьки згоду не дають, губернська комісія повинна винести рішення щодо цього на підставі подання з муніципалітету.

Муніципалітетові передається опіка над дитиною у менш як 1000 випадках упродовж року. Понад 50 000 дітей отримують допомогу від служби захисту дітей.

Як у Норвегії прийнято поводитися зі своїми дітьми?

Насамперед, саме батьки несуть відповідальність за своїх дітей і знають, що для них найкраще. Сім'ї бувають різні і існує безліч способів батьківства. Найважливіше, щоб діти самі відчували любов до себе і піклування, почувалися у безпеці та комфорті. Іноді, не так легко бути "хорошими батьками", це цілком нормально і у більшості випадків сім'я сама в стані владнати свої проблеми.

Разом з тим, важливо знати, що в Норвегії бити дітей або завдавати їм іншого насильства, заборонено. Вдаряти дитину, як елемент виховання, також заборонено. У таких випадках, служба захисту дітей може запроваджувати заходи.

Що є передумовою запровадження заходів службою захисту дітей?

- У дитини особливі потреби у допоміжних заходах через ситуацію вдома або з інших причин.
- Є серйозні пробіли у щоденному догляді за дитиною у відповідності із віком та розвитком дитини.
- Батьки не проявляють турботи у забезпеченні потреб у лікуванні та навчанні хворих, неповносправних або дітей з особливими потребами у допомозі.
- Дитина зазнає жорстокого поводження або серйозних зазіхань вдома.
- Здоров'ю або розвитку дитини може бути нанесено серйозної шкоди через неспроможність батьків нести відповідальність за дитину у повному обсязі.
- У дитини серйозні проблеми з поведінкою, як скажімо численні злочини чи вживання алкоголю або наркотиків протягом тривалого часу.

Якщо службі захисту дітей стане відомо про такі обставини, в обов'язки служби входить невідкладне вивчення ситуації.

Які права у батьків і сім'ї?

Батьки мають право на оскарження рішення та на безоплатну правову допомогу у справах про передання права піклування.

Право дитини та батьків на родинне життя прописане у Конституції і у статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Стаття 9 Конвенції про права дитини гласить, що дитина не розлучається з батьками за винятком випадків, коли компетентні органи визначають, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини.

Право дитини на сприяння займає центральне місце у норвезькому законодавстві про права дитини. Діти мають право бути заслуханими у питаннях, що їх торкаються, і служба захисту дітей зобов'язана потурбуватися про сприяння дитини у власній справі.

Чому служба захисту дітей Норвегії перебуває у центрі міжнародної уваги?

Служба захисту дітей Норвегії зазнала значної критики у міжнародному масштабі, а також була засуджена у Європейському суді з прав людини. На це є чисельні причини.

Норвегію було засуджено насамперед через погано задокументоване ведення справ і за недостатні зусилля у створенні умов для повернення дітей своїм батькам. Норвегію критикували також за те, що діти проводили недостатньо часу з батьками під час перебування у прийомній сім'ї. Цьому послідували необхідні адаптації у практиці служби захисту дітей, а також головний принцип про тимчасове передання права опіки, було сформульовано чіткіше.

Про службу захисту дітей Норвегії було багато дезінформації і фейкових новин, де стверджувалося, що дітей можуть забрати без причини. Це не вірно. Є підстави вважати, що жителі ряду країн, особливо у Східній Європі, мають менше довіри до влади ніж ми в Норвегії. Внаслідок цього вони меншою мірою довіряють владі і оцінкам, які роблять органи влади.

Найважливіший принцип служби захисту дітей Норвегії — це принцип найменшої інтервенції, що означає, що заходи втручання застосовують лише в міру необхідності. Служба захисту дітей Норвегії працює насамперед для подальшого спільного проживання дітей з батьками. У певних випадках це не в якнайкращих інтересах дитини, тож інтересами батьків поступаються.

Посилання на інтернет-сторінки Директорату у справах дітей, молоді та сім'ї bufdir.no англійською мовою з детальнішою інформацією про службу захисту дітей Норвегії: [The Norwegian Child Welfare Services \(barnevernet\) \(bufdir.no\)](http://www.barnevernet.no)